

اجتماعیات مجلہ سی

ص ۴ : ی

تموز ۱۳۳۳

نہ : ۱

اجتماعیات و حیاتیات

لامارک نظریه سی و آنزوپو سوسیولوژی

ارثیت و عرق

بر زمانلر اجتماعیاته حاکم اولان علم حیات مسلک لرینک نه دن عبارت اولدیغی کچن مقاله مزده خلاصه کوردک . بونلردن اک مهمی و صوک زمانلرده اجتماعی ساحده اک زیاده تاثیر اجرا ایدنی لامارقدن دوغان ارثیت *hérédité* و عرق نظریه لری اولدیغی ایچون اولا بوندن باشلامغی مناسب کوردک .

لامارقه کوره مخلوقاتده حصوله کلن استحاله لر محیطک نتیجه سیدر . ذی حیات جوهر ، خارجی عامللرک (حرارت ، برودت ، صوء ، روزکار الخ) تاثیر لرینه قارشى عکس العمللرده بولونیور و بو عکس العمللر نتیجه سنده مخلوقلرده برطاقم تبدلر ، تحوللر حصوله کلیور . مخلوقات ، ایچنده یاشادقلری محیطه (طبیعی محیط) انطباق ایدیورلر و بوانطباق ائساننده اکتساب ایتدکلری برطاقم یکی اوصاف میزه ارث ایله انتقال ایدیور .

بونظریه صوک عصر ادبیاتنده بویوک بر موقع قازانمشدی . ناتورالیست رومانخیلر مثلا امیل زولا ؛ ارثیتک حادق العاده قدرتی اثبات ایچون بویوک بر رومان ساسله سی یازیور ، تاریخخیلر ، محاکمه لرینی عرقه استناد ایتدیرمکله تدقیقلرینه علم سوسی ویریورلر و علمی تعمیم ایچون یازی یازان بعض مؤلر (آدمون - مولن ، کوستاولوبون و سائر) بونظریه دن استفاده ایدرک مللرک مقدراتی ، منسوب اولدقلری عرقک درجه ترقی و تدنیسنه ربط ایدرک ، فصلک فردلر بدن تشکلاتلریله اولچولورسه مللرکده عرق تشکلاتلریله اولچوله بیله جکفی ایلری سورویورلردی .

فقط آرتق بوکون ملیت نقطه نظرندن عرقلر فلسفه سی قابل مدافعه دکلدرد . دارلو Darlu دیورکه : « عرق فکرینک عاملرک قایینه سندن قوغولدقن صوکره آرتق سوقاغه

دوشدیکنی کوریورز . آرتق بوکون ملی وحدتلق عرق مشابهلری اوزرینه تأسیس ایدیله میور ؛ برملتک دهاسی ده عرق برقابلیتدن استنتاج ایدیله میور . چونکه هربرده ملتلق عرق نظر اعتباره آلمدن تشکل ایدیور . بوکون عرق ایله ملت آراسنده هیچ مناسبت قائلمشدر . بوندن دولایی کوستاو لوبون وسائره کبی عوام مؤافلرینک غایت مبهم قالمش اولان عرق مفهومی اوزرینه مستند نظریه لری - بالآخر دهاتفصلاتیله کوستره جکمز وجهله - افلاس ایتمش وهردرلو علمی قیمتدن عاری کورولمشدر .

فقط اصل آنتروپو صوسیولوژی بوخطالردن چکیندور؛ ملتلق ایله عرقلری قاریشدیر - مەدن ، ملتلق ایچنده ، آنتروپولوژی نقطه نظرندن فرقلی نمودجلر کوسترمه کچالیشور . بونلر ، نه آفلو صاقسون عرقندن ، نه لاتین عرقندن بحث ایدیور . یالکیز ملتلق ایچنده طویل الرأس ، عریض الرأس کبی عرقلر تفریق ایدیور : صرف علم حیاته (قافا طاسنک شکلنه الح) عائد بوفرقلردن هربرینه برطاقم روحی فرقلرک تطابق ایتدیکنی اثباته چالیشور . بوتون اجتماعی تشکیلاتده عرقلرک برسلسله مراتبی کورویور وبو عرقلردن بعضیسنک یوکسک ، بعضیسنک سفلی اولدیغنی ادعا ایدهدرک ملتلق تعالی ویا تدنسنی بوغصنرلردن هربرینک ده جوق ویا ده آرمقدارده اولسنه اسناد ایدیور . ملتلق مقدراتی تعیین ایدهدرک آرتق نه اقتصاد ، نه اخلاقدر . مدینتلق تاریخی تکاملی ، حیاتی برتکامله ارجاع ایتک لازم کلیور . صنوف اجتماعی آراسنده کبی بوتون مجادله لر اساس اعتباریله عرق مجادله لرندن باشقه برشی دکلدردر . اگر هر عرق کندی موقعنده قالسه بوتون اجتماعی مسئله لر درحال حل اولونوردی . غوبینو Gobineau ، اوتوسه ق Otto Seeck ، لاپوز Lapouge ، آمون Ammon ، کبی آنتروپو صوسیولوژی عالمرینک نظریه لری ، خطوط اساسیه لری اعتباریله بوندن عبارتدر . بونلره کوره جمعیت داخلنده بوتون وظائف عرقلره کوره تقسیم ایدملی و برچوق اجتماعی خصائص ارنأ انتقال ایتدیکندن هر عرق کندینه تخصیص ایدیلان موقعده قالملی در .

برایشی بر جوق زمانلر کندیسنه انحصار ایتدیرن برعائله ، اعتیادک بیرکدیردیکی ملکه ومهارتی اخفادینه میراث براقیر . توپینار Topinard دیورکه : بر حال شوقدر کیلو غرام یوک قالدیره بیلیر وتجربه سی ایله بوعددی اوج مثله قدر کونوره بیلیر ؛ اگر اوغلی کندینه بکنزه روعینی ایشه سلوک ایدرسه بویوکک ده فضلہ سی قالدیریر واوغلنده

بوندن دها فضله-نی قالدیره بيلمك قابيتنی براقیر . ال ایشلرینه عائد صنعتلرده بویله اولورسه ، ذهنی ایشلرده ده بویله در . بونلر هرکسک ، تجار ، عسکر ، بحریه لی ویا زراع اوله رق دوغدیغنی ، دوغرامه جی چوجوقلرندن اک اینی دوغرامه جیلر چیقدیغنی کبی ، طیب چوجوقلرینک ده اک اینی طیبیلری تشکیل ایتدکلیغنی ادعا ایدیورلر .
اوحالده مسلکلك انتخابی ، هرفردك شخصی کیفه ، ذوقه براقیله منر . هرکس بولوندیغنی برده قالمی وچوجوقلری ده عینی موقعه توارث ایتلیدر .

بو نظریه یه اک اول مخالفت ایدن (داروین) ك نظریه سیدر . داروین هره قدر (لامارک) ك مسلکنی آتمام ایدیورسه ده حقیقت حالده ، بو عصرده حیاتیات تاریخی بویکی نظریه نك مجادله سیله مشغولدر . لامارک طرفدارلری ؛ اجناس حیوانیه ده حصوله کلن تحولات ، فردلرک حیاته آلدقلری اعتیادلرک ارثاً انتقالی نتیجه سیدر ؛ دیورلر . داروین طرفدارلری ایسه بونی ، هرفردك دوغارکن حائر اولدیغنی واصطفانك سچوب آیردیغنی تحولاتله ایضاح ایدیورلر .

داروین ، بالذات لامارک نظریه سی رد وانکار ایتهدیکي حالده ، (نه اوداروینیان) (néo-darwiniens) مکتسب صنعتلرک ارثاً کچه بیله جی حقنده کی فرضیه نی قابل تحقیق اولیان حتی آکلاشیلیمان بر شی عد ایدیورلر . بونلرک اک ایلری کیده نی وایسمان Weismann در . وایسمان ، جانلی مخلوقلرده بری فردی دیکری هرق ایکی نوع هجیرات واردر دیور . بونلردن برنجی قسم موقت ، فردك مدت عمرنجه دوام ایدر ، مختلف عضولری تشکیل ایدر ؛ ایکنجیسی تناسله مخصوص اولوب حیوانی انموذجك تمادیسنی تأمین ایدر . بناء علیه حیات اناسنده اعتیاد سایه سنده برنجیده حصوله کلن تحولاتلر ایکنجی قسم هجیراته ، اصل نسلی تأمین ایدن ماده حیاته نه دن اجرای تأثیر ایتسین ؛ اکر لامارک ادعای دوغری اولسه یدی ، چینی چوجوقلرک آياقلری دوغارکن کوچوک اولوردی . چونکه چینیلر عصرلردن بری آياقلره کوچولمك اعتیادینی ویریورلر ؛ بالخاصه ، نوع بشرک ظهورندن بری موجود براعتیاد نتیجه سی آرتق قیزلرک غشای بکارتسز اوله رق دوغملری ، موسویلرک و مسلمانلرک سنتلی دوغملری لازم کلیردی . بوکا دائر وایسمان و دیگر رفقاسی برچوق تجربه لر یامیشلر و برچوق بطولر ظرفنده برنوع حیوانه اجرا ایتدکلی تحولاتك ارثاً انتقال ایتهدیکي کورمشلردر .

فی الحقیقه بعض اهلی حیوانلرک کیت کیده انسانلرله برلکده و بر درجه یه قدر انسانلرک ایسته دیکی کبی یا شامسی، بر جوق عصر لر دن بری بو حیواناته اکتساب ایتدیریلن اعتیادلرک برتیجه سی کبی تلقی اولونیور. مثلاً قوشو بار کیرلرینک صوک عصرده اکتساب ایتدکری اوصاف ارنک برتیجه سی کبی کورولور. حالبوکه بو ده ا زیاده (داروین)ک نظریه سی تأیید ایدر. زیرا انسان، بو حیوانلر آراسندن بر اصطفایا پهرق کندیسنه الیریشلی اولمیان نوعلری محافظه ایتمه مش وارزو ایتدیکری اوصافک الغاسنه جالیشمشدر. ال قابلیتلی حیوانلرک انتخابی او حیوان صرفی تکمله سوق ایدیور. بونده ارثیت دکل، انتخاب، اصطفای کورولور. بمضاً انسانک یا یمه دینی بو اصطفای طبیعت، حیات غوعاسی یا ییور. بر زمانلر بر جوق طرفدار قازانمش اولان (لامارک) نظریه سی و ایسمانک تنقیداتیلر اهمیتنی غائب ایتمش اولویور. فقط عجبا (ناه - داروینزم) طرفدارلرینک بو ادعایرینی قبول ایتک و مکتسب صنعتلرک ارثاً انتقال ایتدیکنی مطلق بر صورتده رد ایتکمی لازم کلیور؟ بومسئله نک له وعایهنده اوقدر شیرلر سویلنمشدرکه، علملرک بو خصوصده کی فکرلرنده ثابت برتیجه کوروله میور.

هر حالده (وایسمان)ک لامارک حقنده کی تنقیدلرینی قبول ایدنلر دن بر جوغی (وایسمان)ک کندی ایضا حلرینی ده قبول ایتدیورلر. (وایسمان) ورفقاسی، فردلرک اعتیاد ایلر اکتساب ایتدکری اوصافک بطندن بطنه ده ا شدتله انتقال ایتدیکنی اثبات ایده جک هیچ بر واقعیه تصادف ایتمه دکرینی ادعا ایدیورلر. مثلاً وایسمان یکریمی ایکی فاره بطنده ارکک و دیشی فاره لرک قویروقلرینی کسمش، بونلر ۱۲۹۲ یاورو جیقارمشلر، بونلر دن هیچ برینک قویروغی قیصالمامش! نه کلی Naegeli مونیخ نباتات باغچه سنه غایت فرقی ۲۵۰۰ داغ نباتی دیکمش، بونلری اون اوچ سنه مشاهده ایتمش؛ ایلک سنه دن اعتباراً بونباتلر دن هپسی اووا نباتی صفتنی آلمشلر. حالبوکه بونلر قارشی، نظریه یی اثبات ایدن دیگر ضد مثاللر کوستریلیور. (ده تهر) سیلانده اروپا کیرازلرینک دائمی یاپراقلی برنوع آغاجه تبدیلی ایتدیکنی کورمش؛ آلمانیا بوغدایلری اسوه جده ده ا چابوق تبت ایده رک، ده ا آغیر دانه لر ویرمشلر، الخ. بوکا مماثل بر جوق مثاللر حیوانات عالمده تصادف ایدیور. بوتون بومثاللر (لامارک)ک ادعاسنک بوسوتون بوش اولمادیغنی کوستریلیور. (ناه و داروینزم) طرفدارلری ده آرتق عضویتلرک موقت

ویا فردی قسمی ایله دواملی و تناسلی قسمی آراسنده کی فرقك اوقدر مطلق اولدیغی ادعا ایده میورلر . اولرده ، بعض احوالده ، بوقسم هجیراتدن برنده حاصل اولان تحوللرک دیگرینه ده سرایت ایده بیله جکفی قبول ایدیورلر . مسئله بواحوالک هانکیلری اولدیغی آکلامغه قالیور . اوصاف مکنتسبه نك ارثیتی مسئله سی ده شوکا منحصر قالیور : مخلوقلرک تناسلی عنصرلری اوزرینه اجرای تأثیر ایده بیلن (ارثاً انتقاله مساعد اولان) اوصاف هانکیلری در ؟ ارثک خارق العاده قدرتی و قیله رقاعده حکمنده ایدی ، وایسمان بونی هیچ حکمنه ایندیوریور . هرایکی طرفده ده افراط واردر .

ذکر ایتدیگمز مثاللر کوستریوریور که تحوللرک عرفی براستحاله یه منجر اولسی ایچون بوتحوللرک تاصمیم عضویتده حاصل اولسی ، جوهر حیاته ، عضویتی تشکیل ایدن عنصرلره قدر تأثیر ایتیش اولسی لازمدر ؟ هیچ براعتیاد ، تناسلی هجیره لره قدر و ارمادجقه ارث ایله انتقال ایده مز .

اجتماعی وظیفه لر ، مختلف مسلکله بوجی تحوللردن می در ؟ فلان برصنعتک فلان عضوه ویردیکی اعتیادلره ، باهانک حالت عمومیه بیله برابر صنعتده کی مهارتی ده اوغله انتقال ایتدیره جک قدر درین میدر ؟ طبیعت بونک عکسفی کوستریوریور . (غالتون) طرفدن بویک وکوز رنکارینک برچوق بطلر داخلنده کی تحوللات حقننده پاییلان تجربه لر بونی اثبات ایتشد . هیچ بربرده نه جوجه طاله سی ، نه ده ایری بویلو آدم لر طاله سی کورولمه مشدر . کوزلرک رنکی ده دائما افراطدن قاچهرق وسطی یه دوغری کیدیور . طبیعت ، برطاقم اوصافک ارثاً تراکم ایدوب ، مدینتک برجهته دوغری سرعتله کیتمسنی منع ایدیور . برطاله عصرلردن بری برصنعتک ، برمسلكک انحصاری آلمش اولسه بیله ، طبیعت عرق داخلنده بواختصاصک ارثاً کیمسنی قبول ایتیور .

دیگر طرفدن (دورقایم) ک دیدیکی کبی مسلکله ک ، صنعتلرک ، اجتماعی وظیفه لرک ایجاب ایتدیردیکی افکار ، حرکات ، تمایللر ، اختصاصلر غایت مغلق برطاقم حادثه لردر . مغلق حادثه لرک ایسه ماهیتی عدم موازنندر . روحی حادثه لر بسیط اولدیغندن ارث ایله انتقال ایدیور . بو حادثه لر نه قدر مغلق اولورسه ، اوقدر قولایلقله انحلال ایدیور ؛ چونکه بونلرک ده افضله مغلقیتی سکونسز موازنه حالتده بولوندر . ، صنعتلرک ، اختصاصلرک ایجاب ایتدیردیکی حرکات آراسنده رابطه نسبتلری برعضویتدن دیگر عضویت

پھر کن انحلال ایدر . مطبعہ حرفلرینی برکشدیرمک ، برماکنہنک مختلف قسملرینی دوزلتمک ، بر تجربہ یایمق کبی مهارتئر سوق طیبی حالندہ تصلب ایدہ منزلر . بونلردہ ذکآنک مداخلہ سی لازمدر . حالبوکہ بسیط حادثہلر ، مثلاً عضوی وروحی حادثہلر ارتا انتقال ایدہ بیلور . عالم اولہرق دوغان ، قوندردہ جی اولہرق دوغان ، حاکم اولہرق دوغان ویا (لومبروزو) نک ادعا ایتدیکی کبی جانی اولہرق دوغان آدمئر بولوندیغی ایلری سورمک سفسطہلرک اک بویوکنی یایمقدر . ارنیتہ ایناتانلر بونک ، هیچ برشی ضایع ایتہدن ہرشیئی تماماً دیگر عضویتہ قید ایتدیکنی ظن ایدیورلر . بونلر برطرفدن ابتدائی وغیرمعین قابلیتئر و دیگر طرفدن مغلق واختصاص کسب ایتش اصل مهارتئر تفریق ایتیمورلر . مغلق اختصاصلرک برعضویتدن دیگر عضویتہ کچہ میہ جک درجہ دہ نازک اولدیغی بیلیمورلر . عالملردن ، شاعرلردن ، صنعتکارلردن چوجوقلرینہ عضویت وروحیتک تأثیریلہ پک مبہم و عمومی برطاقم قابلیتئرک ارتا انتقالی قبول ایدلسین ؛ بو ، اوجوجوقلری معین براختصاص دائرہ سنہ ، عالم لک ویا شاعر لک ، قوندوردہ جیلغہ ویا حاکم لک حاضر لاماز ، بوکبی مسلک لردن برینہ سلوک ایچون ذہنہ مبہم برقابلیت براقیر . برآدمک ، اختصاص دائرہ سندنہ کی قابلیتہ اجدادینک تراکم ایتش اعتیادلرندن زیادہ بالذات کندینسک اکتساب ایتدیکی اعتیادلرہ وابستہ در . برآدمک متدین اولسی ، تربیہ لی ووطنپرور ویا سالون آدمی ، نزاکنلی ویا قابا ، صنعتکار ویا علم آدمی اولسی ارٹک دکل تربیہ نک ، اک عمومی واجتماعی معناسیہ تربیہ و محیطک تأثیریدر . جمعیتک استلزام ایتدیکی ، جمعیت حالندہ یاشایان فردلردہ کی قابلیتئر ، مهارتئر الح فطری دکل کسی در . هیچ کیمسہ متدین ، وطنپرور ملیتپرور دوغماز . اونی وطنپرور ، شاعر ، رسام الح یاپان تا چوجوقلغندن بری ایچندہ بولوندیغی محیطدر . طیبی محیط فصل جامد جسملری ایستہ دیکی قالبہ صوقیورسہ اجتماعی محیطدہ ایستہ دیکی قالبہ دوکر . اک قابا برکویلی چوجوغی دوغدیغی آندن اعتباراً برصالون عالمندہ بویورسہ سالون آدمی اولور ؛ اک متدین ، اک صوفی برعائلیہ منسوب برچوجوق فنا بر محیطدہ دینسز اولور ؛ بر موسیقیشناسک چوجوغی او محیطدہ - ہرہانکی واسطہ ایلہ - موسیقی تربیہ سی آلازسہ عالمدہ ، شاعر دہ اولہ بیلیر ؛ ویا هیچ برشی اولہ ماموس دہ قابلدرد .

دیمک اولویورکہ برعضویتدن دیگر برعضویتہ برطاقم شیلر ارتا انتقال ایدر .

بونلر اولاً عضوی و روحی حادثه لر در . (مختلف امراض ، عصیت ، فضلہ تحس ، بر قابلیت ذهنیه الخ) چونکہ بو حادثه لر ہم غیر معین ، مبہم ہم مدہ بسیط در . بسیط و مبہم اولان حادثه لر ارثاً انتقال ایدیور (ذهنی ، حسی بر طاقم عمومی قابلیت لر ، استعداد لر کبی) . حالو کہ اجتماعی حادثه لر ، یعنی جمعیت حیاتندہ تقسیم اعمال نتیجہ سندہ حاصل اولان بر طاقم مهارت لر ، قابلیت لر (صنعت ، مسلک کبی اختصاص مهارت لر) غایت مرکب و مغلق حادثه لر در ؛ مغلق حادثه لر بر عضویتدن دیگر عضویتہ کچہ مز ، کچر کن انقسامہ ، انحلالہ او غرار . بناءً علیہ اجتماعی اوصاف ارثاً انتقال ایدہ مز ، تقسیم اعمالک نتیجہ سیدر .

نجم الدین صادق

